

Raadsvoorstel

Onderwerp	:	Strategie Vitale Veenweiden Zuid-Holland en Proces en samenwerking Gebiedsplan Vitale Veenweiden
Zaaknummer	:	1162529
Portefeuillehouder	:	Jan Lock
Publicatieniveau	:	Openbaar
Behandelend ambtenaar	:	Marc Trouwborst

Gevraagd Besluit

De gemeenteraad van Molenlanden besluit:

1. kennis te nemen van de Strategie Vitale Veenweiden Zuid-Holland en Proces en samenwerking Gebiedsplan Vitale Veenweiden en een zienswijze in te brengen zoals verwoord in bijlage 4.

De belangrijkste onderdelen van deze zienswijze zijn de volgende oproepen:

- Beloon inzet en commitment met ruimte voor initiatief
- Beleg rollen en verantwoordelijkheden zodanig dat dat leidt tot een betrouwbare en voorspelbare overheid.
- Toon in de realisatie van opgaven als overheden en semi-publieke grondeigenaren schouder aan schouder te staan met de landbouwsector
- Verdeel de inspanningen over de verschillende stakeholders
- Breng in het adaptieve proces als ijkpunt en natuurherstel en behoud van vitale landbouw als evenwaardig in.
- Organiseer een punt waar kennis samenkomt en borg aan de voorkant de meting van houdbare resultaten

Inleiding

Op 28 november jl. ontvingen wij van de provincie Zuid-Holland het schriftelijke verzoek om voor 15 februari 2023 te reageren op de strategie Vitale Veenweiden Zuid-Holland.

Al langer werken we met de provincie Zuid-Holland aan vitale Veenweiden. Eerst vanuit het Klimaatakkoord, met de komst van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) vanuit een breder perspectief. In het NPLG heeft het kabinet het beleid voor natuur en water geïntegreerd met de klimaatopgaven.

Op basis van ons proces tot nu toe én het vertrouwen in en het commitment aan het proces van de kant van onze veehouders, maatschappelijke organisaties en inwoners is helderheid over ruimte voor eigen initiatief en helderheid over rollen en verantwoordelijkheden aan de voorkant van belang. Verder pleit het college voor het maximaal inzetten van gemeentelijke, provinciale en waterschaps gronden en groen voor het realiseren van de opgaven. Daarmee wordt de druk op de landbouwsector kleiner en tonen we een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid.

Over deze punten heeft het college een voorstel tot zienswijze geformuleerd welke hierbij aan u worden voorgelegd. .

Eerdere besluiten

Gerelateerd aan de Strategie Vitale Veenweiden Zuid-Holland heeft uw gemeenteraad al eerdere besluiten genomen. Op 27 oktober 2020 heeft uw gemeenteraad het visiedocument Landbouw vastgesteld. Het college heeft in juli 2021 ingestemd met de startnotitie Veenweidestrategie Zuid-Holland. Onlangs heeft uw raad op 10 november 2022 de Veenweidestrategie vastgesteld.

Beoogd effect

Bijdragen aan het reduceren van co2 uitstoot uit Veenweidebodems in de provincie Zuid-Holland en aan een vitale en toekomstbestendige landbouw in de Alblasserwaard

Argumenten

1.1. De strategie sluit aan bij de toekomst van een vitaal Molenlanden, waarin vitale landbouw een centrale rol speelt.

Het doel van de strategie is werken aan vitale Veenweiden in Zuid-Holland met een verbreding naar het NPLG. Naast het behalen van klimaatdoelen beoogt de strategie het bewerkstelligen van een gezonde natuur en leefomgeving en een vitale toekomstbestendige landbouw. De provincie wil daarbij inzetten op een duurzame toekomst voor de agrarische sector in het gebied, want boerenbedrijven zijn van groot belang als voedselproducenten, beheerders van het landschap en dragers van de leefbaarheid van het platteland.

Met het proces wil de provincie aan de voorkant twee zaken helder maken:

1. afspraken maken over een heldere verdeling van rollen, verantwoordelijkheden en de ruimte voor initiatief vanuit de sector, maatschappelijke organisaties en de inwoners.
2. De proces waarop het behalen van de opgaven vanuit het klimaatakkoord en NPLG gerealiseerd kunnen worden.

1.2. De strategie is een vervolg op de lopende samenwerking

In het afgelopen 1,5 jaar hebben we in samenwerking met het gebied gewerkt aan een Veenweidestrategie. Dit traject is begeleidt door een breed opgestelde regiegroep Veenweiden onder voorzitterschap van de gemeente Molenlanden. Dit heeft erin geresulteerd dat alle partijen hebben ingestemd met de Veenweidestrategie. Inmiddels heeft de regiegroep Veenweide zich verbreedt naar de onderwerpen uit het NPLG. Er is sprake van een constructieve samenwerking met een diversiteit aan partijen.

Met de strategie vitale Veenweiden Zuid-Holland vraagt de provincie aan gebieden om gezamenlijk een volgende stap te zetten en te komen tot een deelgebiedsplan Alblasserwaard. De provincie geeft de inhoudelijke opgave en structurerende keuzes mee die kaderend zijn bij het opstellen van deelgebiedsplannen.

1.3 Meer ruimte voor en aansluiting bij lokale initiatieven en processen is van belang en doet recht aan de inzet vanuit het gebied

Voor de Veenweidegebieden geldt dat er opgaven zijn op het gebied van biodiversiteit, bodemdaling, methaan, klimaat, stikstof, zoetwaterbeschikbaarheid, waterkwaliteit, groenblauwe dooradering. Inmiddels onderzoeken we met de boeren, bottum-up, of we tot een aanpak kunnen komen. Boeren zijn bereid stappen te zetten maar vinden het oog belangrijk dat overheden stappen zetten om problemen op te lossen. Die staan opgenomen in de uitgangspunten om te komen tot gebiedsplan.

Met de regiegroep Veenweiden én de manier waarop de gemeente Molenlanden het proces rond stikstof en NPLG faciliteert, hebben Alblasserwaard en Vijfheerenlanden getoond commitment te hebben aan de opgaven. Ze tonen verder aan dat ze voldoende veerkracht hebben om vanuit de gebieden met oplossingen te komen. Dat is de basis om meer ruimte te geven aan het gebied dan nu in de strategie en het proces gegeven worden. Daarom is de zienswijze geformuleerd.

1.4 Er is sprake van een gebiedsgerichte aanpak waarin maatwerk mogelijk is waarbij we overtuigd zijn dat de Alblasserwaard deze aan kan

En dat is een kans voor de Alblasserwaard. Elk deelgebied in Zuid-Holland heeft immers specifieke omstandigheden en karakteristieken waardoor er soms grote verschillen zijn in de impact van de verschillende opgaven en de wensen van de bewoners en ondernemers. We kunnen zelf bepalen op welke manier we invulling geven aan de maatschappelijke opgaven die voor ons gebied gelden. Er ligt echter ook een grote verantwoordelijkheid. Als deelgebiedsplannen onvoldoende bijdragen aan het realiseren van de NPLG doelen komen ze niet in aanmerking voor ondersteuning. We zijn ervan overtuigd dat we als Alblasserwaard die uitdaging aankunnen en pleiten daarom voor het écht ruimte geven aan het proces van onderop.

1.5 Het is van groot belang dat er aan de voorkant gekeken wordt naar meekoppelkansen vanuit Rijk, provincie, waterschap en gemeente en maatschappelijke natuurorganisaties, zodat de druk op landbouwgrond en dus de veehouders zo klein als mogelijk is.

We pleiten ervoor semi publiek eigendom en beheer maximaal in te zetten voor het realiseren van opgaven. Op die wijze bereiken we het volgende:

- a. De druk op landbouwgrond wordt minder en de kans dat we er in slagen om vitale landbouw te behouden groter.
- b. Rijk, Provincie, waterschap en gemeente tonen schouder aan schouder te staan met de landbouw om zo de opgaven te realiseren.

Daartoe wil de gemeente kijken naar een optimale inpassing van gemeentelijk groen en grond in de opgave m.b.t. groenblauwe dooradering en bebossing. In de zienswijze vraagt Molenlanden de provincie om op die wijze ook provinciale gronden en groen in te zetten en op dat punt ook in overleg te treden met het Rijk, provinciale instanties, waterschappen, maatschappelijke organisaties en gemeenten om meekoppelkansen maximaal te verzilveren.

Datzelfde geldt ook voor beheersmaatregelen die gericht zijn op natuurherstel. Dat kan explicieter als een breed gedeelde opgave voor alle betrokkenen benadrukt worden.

1.6 Om met elkaar tot goed afgewogen keuzes te komen, is het nodig dat er over de inhoud, de te gebruiken data en kennis (de feiten) consensus is bij de betrokken gebiedspartijen.

Bij het opstellen van het deelgebiedsplan van de Alblasserwaard is sprake van ingewikkelde materie. Voordat je het weet praten partijen langs elkaar heen of blijkt later in het proces dat partijen zich hebben gebaseerd op verschillende informatie. Het gezamenlijk beoordelen van de feiten en op basis daarvan samen rekenen en tekenen leidt tot uitwisseling van ideeën en tot gezamenlijke visievorming over de kennis en feiten. Omdat alle partijen kennis inbrengen wordt het probleemoplossend vermogen vergroot.

Daarnaast is het van belang om goed af te wegen waar kennis samenkomt en besluiten vallen. In de zienswijze pleiten we daarom voor het respecteren van de positie en de rol van de regiegroep vitale veenweiden en een heldere verhouding van de gebiedscoördinator Alblasserwaard tot de regiegroep vitale veenweiden.

Kanttekeningen

1.1 Niet alles is al duidelijk, we volgen een adaptieve benadering

In het gebiedsproces ontwikkelen we een gezamenlijke visie op een toekomstbestendige ontwikkeling. De NPLG opgaven zijn daarbij kaderstellend. Omdat er nog onduidelijkheden bestaan rond deze opgaven en omdat er nog veel onderzoek nodig is voor de oplossingen wordt door de provincie een adaptieve benadering voorgesteld.

Het college is groot voorstander van deze adaptieve werkwijze. Tegelijkertijd is er het risico dat de ruimte voor vitale landbouw stapje voor stapje ingeperkt wordt. Er is dan wél sprake van een goed proces maar het resultaat van het proces is wat het college betreft ongewenst. Daarom pleit het college in de voorgestelde zienswijze om de stappen, die in het proces genomen worden, steeds te toetsen aan het behoud van een vitale landbouw in het gebied. Op die wijze speelt naast het realiseren van de opgaven het behoud van een vitale landbouw in het proces een gelijkwaardige rol.

Communicatie

Na instemming van de gemeenteraad met de zienswijze op de strategie vitale veenweiden Zuid-Holland en het Proces en samenwerking Gebiedsplan Vitale Veenweiden zullen wij dit kenbaar maken aan de provincie Zuid-Holland. Dit dient voor 15 februari 2023 te gebeuren.

Vervolgstappen

Vervolgens starten we met het gebiedsproces met het ontwikkelen van een gezamenlijke feitenbasis. Een 1^e versie van een gebiedsplan moet in juni 2023 gereed zijn en aangeleverd worden bij de provincie Zuid-Holland. De provincie moet vervolgens haar provinciaal programma voor 1 juli 2023 aanleveren bij het Rijk. In de komende jaren worden de deelgebiedsplannen bijgesteld op basis van evaluaties en nieuwe inzichten en zullen de plannen steeds concreter worden.

Bijlagen:

- Strategie Vitale Veenweiden Zuid-Holland
- Proces en samenwerking gebiedsplan Vitale Veenweiden
- Brief aan partners.
- Zienwijze Strategie Vitale Veenweiden Zuid Holland en Proces en samenwerking gebiedsplan Vitale Veenweiden

Raadsbesluit

Onderwerp : Strategie Vitale Veenweiden Zuid-Holland
Zaaknummer : 1162529
Portefeuillehouder : Jan Lock

De gemeenteraad van Molenlanden besluit:

1. kennis te nemen van de Strategie Vitale Veenweiden Zuid-Holland en Proces en samenwerking Gebiedsplan Vitale Veenweiden en een zienswijze in te brengen zoals verwoord in bijlage 4.

De belangrijkste onderdelen van deze zienswijze zijn de volgende oproepen:

- Beloon inzet en commitment met ruimte voor initiatief
- Beleg rollen en verantwoordelijkheden zodanig dat dat leidt tot een betrouwbare en voorspelbare overheid.
- Toon in de realisatie van opgaven als overheden en semi-publieke grondeigenaren schouder aan schouder te staan met de landbouwsector
- Verdeel de inspanningen over de verschillende stakeholders
- Breng in het adaptieve proces als ijkpunt en natuurherstel en behoud van vitale landbouw als evenwaardig in.
- Organiseer een punt waar kennis samenkomt en borg aan de voorkant de meting van houdbare resultaten

Aldus besloten tijdens de openbare raadsvergadering van de gemeente Molenlanden, gehouden op 24 januari 2023.

de griffier,

de voorzitter,

Marjolein Teunissen

Theo Segers

